

Avesta Whiskysällskaps provning nr 24 2007-05-26

Sammanfattning

Text: Arne Hellberg.

Som sista provning innan sommaruppehållet hade föreningen arrangerat en lite speciell provning. Provningsledare var Henrik Aflodal och provningen var en del av "Single Malt World Cup" eller som det på svenska enklare kallas Maltwhisky-VM, 24 deltagare på plats samt en som hade förhinder och därmed valde småflaskor.

Generell information

Styrelsen hälsade deltagarna välkomna och informerade om följande

- Programmet för hösten är på gång och kommer att skickas ut under sommaren.

Föredrag och Provning

Henrik Aflodal presenterade sig själv och förklarade upplägget för provningen.

Frågeställningen om vilken whisky som är världens bästa och om det ens är möjligt att utse en sådan diskuterades.

En viktig poäng är att ingen vet vilken whisky som är världens bästa då var och en gör sin egen bedömning.

Henrik talade också om möjligheten att tänka annorlunda när man inte är en del av den engelska kulturen i samband med hur man ska förhålla sig till whisky.

Han bad deltagarna att under provningen vara "objektiva" vilket innebär att man ska försöka se varje whisky för de kvalitéer den har utan att fastna i sin egen personliga smakbedömning. För att hjälpa till med objektiviteten förklarade han om den metod som skulle användas.

Tävlingsbakgrund

Henrik förklarade hur tävlingen i sig var uppbyggd. Det finns 50 olika Single Malt Whisky på startlinjen. Alla får ingå i två olika provningar. Detta för att låta en whisky, som kanske hamnar i ett tufft sällskap i första provningen men i ett annat sammanhang skulle kunna ha nominerats till finalerna, få en andra chans.

När Henrik genomförde denna tävling första gången 2005 så deltog 100 olika Single Malt. Då tog man med den mest typiska (storsäljaren) från respektive destilleri. En del av dessa var lite "trist" whisky som snabbt gallrades ut. De kom därmed inte med i denna omgång. Till 2007 års tävling har man istället försökt finna den starkaste kandidaten inom kriterierna.

De 24 högst placerade efter de två grundomgångarna går sedan vidare till fyra semifinaler med sex deltagare i varje. Därifrån går sedan tre från varje semifinal vidare till finalen.

En viktig del i det hela är att inte sprida vad som provats och vad som gått vidare från varje provning för att inte ge deltagarna i kommande provningar några ledtrådar så att de har förutsättningarna att utföra sina provningar lika helblint som vi hade.

Kriterierna för att fåvara med i denna tävling är

- Whiskyn ska vara mellan 3 och 16 år gammal.
- Whiskyn ska komma från Skottland, Irland eller Japan
- Whiskyn ska maximalt innehålla 48% alkohol.

Provningsfakta

Provningen genomförs helblint, s v s man får inte veta vilken whisky som kommer att provas.

Henrik förklarade lite om hur den whisky som vi skulle prova var fördelad efter ett antal olika sätt att kategorisera proverna vilket på ett bra sätt gav oss bilden av att vi i alla fall inte hade en susning. I alla fall fick vi reda på följande,

Ålder

- 3 är inom 15-16 år
- 6 är inom 10-12 år
- 4 ligger på 46%
- 6 är varumärken (känd whisky)
- 3 är från ö-destillerier
- 5 är från speyside-destillerier
- 1 är från ett destilleri startat under 1900-talet
- 7 ägs av globala koncerner
- 4 ägs av Pernod Ricard / Chivas Group
- 2 ägs av Diageo
- 1 är privatägt

Som sagt blev vi mer förvirrade än hjälpta av detta, vilket troligtvis var den egentliga meningen.

Provningsmetodik

Henrik pratade en del om provningspsykologi och hur man tänker vilken whisky som är bäst i en provning. Normalt byggs en provning upp så att man avslutar med den bästa, men så är inte fallet här. Det är en helt oberäknelig ordning.

Han förklarade också hur det utdelade protokollet skulle fyllas i och hur man arbetar med bedömning efter den ofta väl använda 100-skalan. [\[AWS notering: Föreningen har inte ansett det vara av intresse att gå igenom den här skalan ännu, då vi mer koncentrerat oss på vad som är intressant och gott än att göra en mer objektiv bedömning på detta sätt. Kanhända kommer en genomgång av skalan i samband med någon framtida provning\]](#)

De av deltagarna som är "rökfrälsta" bad han undvika att sätta rökig whisky främst bara för att den är rökig. Man kan gärna sätta en rökig främst och ta med "örökta" på de övriga pallplatserna.

Prov nr 1 – Auchentoshan 10 år

	<p>Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.</p>
---	--

Henrik hade lämnat ut frågelappar som han bad deltagarna att skriva sina frågor på och lämna in. Mellan prov-noteringarna kommer en del korta sammanställningar av dessa frågor och de svar som angavs. Eventuella felaktiga uppfattningar av vad som sades får helt skyllas på föreningens sekreterare som försökte både prova, lyssna och skriva mer eller mindre samtidigt. Efter första provet tog Henrik upp den första frågan.

Fråga: Hur kom idén till denna tävling fram och vad gjorde att den blev av?

Svar: Henrik skrev en bok om whisky på 90-talet om all världens whisky, både blended och single. När det sedan hade gått ett antal år var det dags att uppdatera boken och få med nya bedömningar. Han hade också funnit att det fanns en massa whiskyexperter som bedömde whiskyn efter sina egna kriterier så han ville låta bedömningarna avgöras av de vanliga whiskyintresserade människorna istället.

Prov nr 2 – Cragganmore 12 år / Cragganmore Distillers Edition

	<p>Alla deltagare utom tre stycken fick Cragganmore 12 år i glaset. Tre deltagare fick Cragganmore Distillers Edition. Vi vet inte vilka det var som fick de tre proven eller hur det påverkade röstningen.</p> <p>Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.</p> <p>Se även gärna sammanställningen från föreningens provning nr 10.</p>
---	--

Henrik förklarade också att vi skulle undvika negativa kommentarer medan vi provade. Positiva kommentarer brukar man kunna ta med en nypa salt medan negativa har en förmåga att fastna. För att undvika att påverka varandras bedömning så försökte vi alla så gott vi kunde hålla oss till det positiva.

Fråga: Vilken fattyp ger mest karaktär till whiskyn?

Svar: Henrik svarade snabbt att det vara sherryfat med spansk/europeisk ek och first fill oloroso fat. Sedan fick vi veta mer om fat och ektyper. Europeisk ek färgar mer än den amerikanska. Bourbon blir mörk av kolningen av faten och mycket av den färgningen sugas ut i första lagringen, så det blir bara lite kvar när de används flera gånger därefter. Rödvinsfat förstör whiskyn relativt snabbt. Champagnefat kan ge en sur smak.

Prov nr 3 – Glendronach 12 år

	<p>Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.</p>
---	--

Fråga: Hur och när blev whisky så populärt i Sverige?

Svar: Om vi talar Singel Malt Whisky så var för några år sedan Lord Calvert storsäljaren med 20 % av marknaden i Sverige. Vi har länge tyckt om whisky. Norge har som en viss motsvarighet en viss förkärlek för konjak med många egna märken. Det var först på 60 och 70-talen Single Malt kom ut på marknaden. När man lanserade "Six Classic Malts" som en marknadsföringsaktivitet så fick man lära sig att det, precis som vin, fanns olika whiskyregioner. Det uppfattades som intressant och spännande och utifrån detta ökade intresset.

Prov nr 4 – Miltonduff 15 år

Denna whisky är ytterst sällsynt som single malt. Den produceras för att användas till blended whisky, bl a Ballentines.

Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.

Fråga: Varför väljer så många entusiaster rök före whisky från exempelvis Highland eller Lowland?

Svar: Det finns teorier om brännvinsarvet eller vikingaarvet som skulle vara orsaken men det anser Henrik bara är tjafs. Det beror nog mer på att det är lätt att prova en rökig whisky och sedan relatera till och beskriva den. Likaså är rökigheten lätt att jämföra mellan olika whisky.

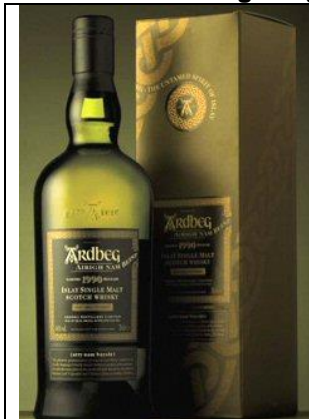
Prov nr 5 – Caol Ila 12 år

Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.

Henrik förklarade att man kan dela upp whiskyn i tre kategorier där rökig är en, sherrybetnad är en annan och resterande som då kan benämnas maltiga är den tredje.

Prov nr 6 – Ardbeg Airigh Nam Beist

Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.

Se även gärna sammanställningen från föreningens provning nr 21.

Nu var det dags för oss att rösta om vilken fråga som var den bästa. Det gjordes genom handuppräknning och vinnaren fick en plats i finalprovningen och de två därefter fick prenumerationer på Henriks whiskyrecensioner.

Henrik fick nu frågan om alla dessa 50 single malts finns att köpa i Sverige. Svaret var att tyvärr så är det inte så.

Prov nr 7 – Strathisla 12 år

Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.

Henrik fick nu frågan hur många japanska whiskysorter det finns. Han tog upp namnen på de två destillerier/tillverkare som i huvudsak är de som är kända i Sverige och förklarade att det finns många fler.

Prov nr 8 – Arran 10 år

Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.

Henrik informerade nu om den bok med glas och sked som tillhör som inom kort kommer att finnas tillgänglig. Halva boken omfattar destillerier rangordnade efter Henriks tycke medan den andra delen beskriver whisky-VM 2005. Första delen blir då "expertens" vy medan den andra delen beskriver "allmänhetens". Det har inte beskrivits i någon whiskybok tidigare. Boken ges ut som en samlarutgåva där ett handblåst numrerat glas och en försilvrad sked också ingår.

Prov nr 9 – Glentauchers 15 år

Denna whisky är ytterst sällsynt som single malt. Den produceras för att användas till blended whisky, bl a Ballentines.

Då vi under provningen inte gjorde några gemensamma noteringar så hänvisar vi till sammanställningen över provad whisky i slutet av sammanfattningen.

Därmed var provningen avslutad och det var dags att lämna in våra röstsedlar där vi fick ange vilka prover vi ville placera på plats ett till fem.

Omröstningsresultat:

Henrik frågade om vilken whisky som deltagarna hade som favorit, och resultatet blev,

Prov 1	Auchentoshan 10 år	0 röster
Prov 2	Cragganmore 12 år / Distillers Edition	2 röster
Prov 3	Glendronach 12 år	3 röster
Prov 4	Milntoduff 15 år	0 röster
Prov 5	Caol Ila 12 år	3 röster
Prov 6	Ardbeg - Airigh Nam Beist	4 röster
Prov 7	Strathisla 12 år	4 röster
Prov 8	Arran 10 år	1 röst
Prov 9	Glentauchers 15 år	7 röster

Här ser vi en att det var en ganska jämn fördelning förutom för prov 9 som får anses som en klar vinnare.

Lotteri och avslutning

Provningen avslutades med ett lotteri där vi hade en toppvinst, några intressanta småflaskor och ett paket med Ardbeg's "Peat Cones", vilka man kan använda som rökelse för att få en torvdofande whiskyrökighet hemma.

Henrik avtackades med en mörksugga, vilket var något han inte hade stött på tidigare.

Det var sedan många som stannade och åt av den trevliga buffen.

Henrik avslöjade efter maten vilken whisky vi hade druckit som vilket prov.

Det var helt klart en hel del överraskningar i fältet och därmed också en del förvånade miner när facit blev känt.

Sammanfattningsvis var det en mycket intressant och lärorik provning där vi verkligen fick sätta våra uppfattningar på prov. Vi önskar Henrik Alfodal lycka till med fortsättningen av tävlingen och inväntar med spänning resultatet från finalen i höst.

Tävlingen kan också följas på www.whiskyspot.com

Sammanställning över provad whisky:

Uppgifterna kommer från Systembolaget om inget annat anges.

Auchentoshan 10 år		Pris 363 SEK
Nr 408 - Ordinarie sortiment		Alkoholhalt 40 %
Färg	Ljus bärnstensfärg. (innehåller E150 – färgtillsats)	
Doft	Stor, fruktig doft med en liten rökig ton och inslag av fat och gräs.	
Smak	Medelfyllig, fruktig smak med inslag av vanilj, gräs och en liten rökig ton.	

Cragganmore 12 år		Pris 369 SEK
Nr 413 - Ordinarie sortiment		Alkoholhalt 40 %
Färg	Ljus bärnsten. (innehåller E150 – färgtillsats)	
Doft	Krafftfull, sammansatt och torvig doft med stor rökighet, maltkaraktär och inslag av ljunghonung.	
Smak	Krafftfull, balanserad whisky med inslag av citrus och en lång, torr och rökig eftersmak.	

Glendronach 12 år		Pris 367 SEK
Nr 70072 - Beställnings Sortimentet		Alkoholhalt 40 %
Färg	notering saknas (innehåller E150 – färgtillsats)	
Doft	notering saknas	
Smak	notering saknas	

Miltoduff 15 år		Pris uppgift saknas
Finns inte i sortimentet		Alkoholhalt 43 %
Färg	notering saknas	
Doft	notering saknas	
Smak	notering saknas	

Caol Ila 12 år		Pris 347 SEK
Nr 413 - Ordinarie sortiment		Alkoholhalt 43 %
Färg	Gyllengul färg.	
Doft	Tydligt rökig doft med inslag av fat, honung, jod, peppar och halm.	
Smak	Tydligt rökig smak med inslag av fat, honung, halm och tjärpastill.	

Ardbeg – Airigh Nam Beist – 1990		Pris 599 SEK
Nr 81813 - Beställnings Sortimentet		Alkoholhalt 46 %
Färg	notering saknas	
Doft	notering saknas	
Smak	notering saknas	

Strathisla 12 år		Pris 309 SEK
Nr 10444 - Ordinarie sortiment		Alkoholhalt 43 %
Färg	Djup, gyllengul färg. (innehåller E150 – färgtillsats)	
Doft	Fruktig, maltig doft med inslag av fat, torkad aprikos, vanilj och nötkola.	
Smak	Fruktig, maltig smak med fatkaraktär, inslag av torkad aprikos, vanilj och hasselnötter.	

Arran 10 år		Pris 399 SEK
Nr 72039 - Beställnings Sortimentet		Alkoholhalt 46 %
Färg	notering saknas	
Doft	notering saknas	
Smak	notering saknas	

Glentauchers 15 år		Pris uppgift saknas
Finns inte i sortimentet		Alkoholhalt 46 %
Färg	notering saknas	
Doft	notering saknas	
Smak	notering saknas	